

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym do Sądu Rejonowego w Wołowie Zachodniopomorska Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa z siedzibą w S. wniosła o:

1. orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, aby J. K. (1), M. K. (1) i Z. B., których oznaczyła jako pozwanych, zapłacili na jej rzecz solidarnie:
 - a. kwotę 4.542,33 złotych z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 marca 2013 roku do dnia zapłaty,
 - b. koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego i opłatę skarbową od pełnomocnictwa w łącznej kwocie 617 złotych,
2. utrzymanie nakazu zapłaty na wypadek wniesienia przez pozwanych zarzutów i zasądzenie od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w łącznej kwocie 917 złotych.

Uzasadniając swoje żądanie powódka wyjaśniła, że dochodzi od pozwanych, jako wskazanych w postanowieniu Sądu Rejonowego w S. z dnia 1 marca 2016 roku sygn. akt I Ns 1479/13 spadkobierców zmarłego w dniu 23 marca 2013 roku J. B. (1), należności wynikającej z weksla wystawionego przez niego w dniu 26 lutego 2013 roku i wydanego powódce tytułem zabezpieczenia harmonogramowej spłaty pożyczki z dnia 25 lutego 2013 roku, z którego powódka skorzystała w ten sposób, że, w związku z niedopełnieniem przez pożyczkobiorcę obowiązku spłaty pożyczki, wypełniła wręczony jej weksel i aktualnie przedkłada go jako uzasadnienie swojego żądania wskazując, że właściwość Sądu Rejonowego w Wołowie wynika z przepisu art. 37¹ § 1 k.c. jako miejsca płatności.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 6 czerwca 2017 roku) Sąd Rejonowy w Wołowie orzekł, że J. K. (2), M. K. (2) i Z. B. w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu powinni zapłacić solidarnie na rzecz Kasy kwotę 4.542,33 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 21 marca 2013 roku do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że w toku egzekucji zasądzonych od nich świadczenia mogą się powoływać na ograniczenie ich odpowiedzialności do wartości ustalonego w wykazie lub spisie inwentarza czynnego spadku po J. B. (1), 617 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu albo wnieść w tym terminie zarzuty.

W zarzutach z dnia 6 lipca 2017 roku J. B. (2) i K. K. działające odpowiednio w imieniu małoletnich: Z. B. oraz J. K. (2) i M. K. (2) wniosły o uchylenie nakazu zapłaty i przekazanie sprawy do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania pozwanych motywując swoje żądanie faktem niezakończenia postępowania w sprawie o sporządzenie spisu inwentarza po J. B. (1).

Postanowieniem z dnia 19 lipca 2017 roku Sąd Rejonowy w Wołowie stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w S..

W piśmie z dnia 6 kwietnia 2018 roku powódka podtrzymała w całości żądanie pozwu zarzucając pozwany, że, pomimo zaskarżenia nakazu zapłaty w całości, nie podnieśli prawidłowo żadnego zarzutu, zaś, eksponowany przez nich fakt niezakończenia postępowania o sporządzenie spis inwentarza po zmarłym pożyczkodawcy uznała za pozostający bez związku z postępowaniem sądowym o zapłatę ciążącego na nim zadłużenia, a mogący mieć jedynie wpływ na zakres egzekucji tego zadłużenia od pozwanych jako jego spadkobierców.

Wyrokiem z dnia 9 lipca 2018 roku Sąd Rejonowy w S. uchylił zaskarżony nakaz zapłaty I Nc 325/17 i oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy oparł to rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Kasa ma siedzibę w S., jest członkiem Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej, działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 05 listopada 2009 roku o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawy z dnia 16 września 1982 roku – Prawo spółdzielcze oraz niniejszego Statutu, ma za cel propagowanie oszczędności i gospodarności, upowszechnianie idei finansowej samopomocy, kształtowanie umiejętności zarządzania finansami w sposób efektywny i demokratyczny, jak również zapewnienie członkom Kasy źródła pożyczek o umiarkowanym oprocentowaniu, ma za przedmiot swojej działalności: gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków, udzielanie swoim członkom pożyczek i kredytów, przeprowadzanie na zlecenie swoich członków rozliczeń finansowych, pośredniczenie przy zawieraniu umów ubezpieczenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 22 maja 2003 roku o pośrednictwie ubezpieczeniowym

W dniu 25 lutego 2013 roku J. B. (1) zawarł z Kasą umowę pożyczki o dokładnie nieustalonej treści i tytułem zabezpieczenia jej spłaty w dniu 26 lutego 2013 roku w S. wystawił i wydał Kasie jako remitentowi weksel in blanco.

W dniu 26 lutego 2013 roku Kasa wypełniła weksel na kwotę 4.652,51 złotych płatną na rzecz Kasy w W. bez protestu, lecz nie na zlecenie.

J. B. (1) zmarł 23 marca 2013 roku

Postanowieniem z dnia 1 marca 2016 roku Sąd Rejonowy w S. w sprawie zarejestrowanej pod sygn. akt I Ns 1479/13 stwierdził, że spadek po J. B. (1) na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza nabyły wnuki: J. K. (1) i M. K. (1) w udziale po 1/4 części oraz Z. B. w udziale 1/2 części.

W pismach z dnia 22 lutego 2017 roku Kasa wezwała oddzielnie J. K. (2), M. K. (2) i Z. B. do zapłaty w terminie do 8 marca 2017 roku kwoty (...),33 roku.

Sąd Rejonowy na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego uznał, że powództwo podlegało oddaleniu, jakkolwiek z przyczyn innych niż wskazane przez pozwanych. Wskazał, że bezspornych ustaleń faktycznych dokonał na podstawie dokumentarnego materiału dowodowego przedłożonego przez powódkę. Przytoczył treść art. 720 § 1 i 2 k.c. oraz odwołał się do ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim. Ponadto przytoczył treść art. 117 k.c., art. 119 k.c., art. 120 § 1 i 2 k.c. , art. 121 k.c., art. 122 § 1 -3 k.c.. art. 123 § 1 k.c. i art. 124 k.c.). Sąd Rejonowy podniósł, że dla oceny zasadności analizowanego powództwa istotne są zmiany w zakresie instytucji przedawnienia wprowadzone w ustawie z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, które weszły z życie z dniem 9 lipca 2018 roku, w myśl których:

1. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata (art. 1 ust. 3 ustawy nowelizujący art. 118 k.c.),
2. po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi (art. 1 ust. 1 ustawy nowelizujący przepis art. 117 § 2 k.c.),
3. do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą (art. 5 ust. 1 ustawy),
4. jeżeli zgodnie z ustawą zmienianą w art.1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu (art. 5 ust. 2 ustawy),

5. do przysługujących konsumentowi roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, których terminy przedawnienia są określone w art. 118 i art. 125 § 1 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym (art. 5 ust. 3 ustawy),

6. roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom przedawnienia określonym w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą (art. 5 ust. 4 ustawy).

Sąd Rejonowy wskazał, że definicję pojęcia działalności gospodarczej zawiera m.in. ustawa z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej, która w art. 2 w brzmieniu obowiązującym na dzień 25 lutego 2013 roku używała tego terminu na oznaczenie zarobkowej działalności wytwórczej, budowlanej, handlowej, usługowej oraz poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopalin ze złóż, a także działalności zawodowej, wykonywanej w sposób zorganizowany i ciągły, natomiast pojęcie konsumenta zostało zdefiniowane w art. 22¹ k.c., w którym rozumiane jest jako osoba fizyczna dokonująca niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową czynności prawnej, której drugą stroną jest przedsiębiorca, czyli osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 k.c., prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

Zważywszy na powyższe, w tym na bezsporny fakt, że od 1993 roku Kasa, będąc osobą prawną, we własnym imieniu, w sposób zorganizowany i ciągły wykonuje działalność zawodową m.in. w zakresie udzielania pożyczek i kredytów swoim członkom, do grona których należał też J. B. (1) jako osoba fizyczna dokonująca z Kasą czynności prawnych niezwiązanych z jego działalnością zawodową lub gospodarczą, Sąd Rejonowy stwierdził, że dochodzone roszczenie wynikające z umowy pożyczki z dnia 25 lutego 2013 roku ma związek z działalnością gospodarczą prowadzoną przez powódkę, wobec czego dotyczy je trzyletni termin przedawnienia, a ponieważ jego bieg nie uległ zawieszeniu, przerwaniu lub wstrzymaniu, a przysługiwało ono względem podmiotu spełniającego kryteria konsumenta w rozumieniu art. 22¹ k.c., w którego wszystkie prawa i obowiązki wstąpili pozwani jako jego następcy prawni pod tytułem ogólnym nie zrzekając się przy tym korzystania z zarzutu przedawnienia roszczenia, od dnia 9 lipca 2018 roku, przez wzgląd na art. 117 § 2¹ k.c., powódka nie mogła już domagać się jego zaspokojenia, a co za tym idzie, opiewające na nie powództwo, podlegało oddaleniu w całości i to bez związku z faktem sporządzenia lub niesporządzenia spisu inwentarza po poprzedniku prawnym pozwanych, albowiem, jak skądinąd słusznie podkreśla powódka, okoliczność ta nie ma wpływu na byt jej roszczenia, a ewentualnie na możliwość lub zakres jego egzekwowania od pozwanych.

W opisanym stanie faktycznym i prawnym Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji z tym, że w osobnym postanowieniu wydanym z urzędu, uzupełnił jej oczywistą niedokładność dostosowując jej treść do wymogów procesowych z art. 496 k.p.c. w ten tylko sposób, że uchylił zaskarżony nakaz zapłaty.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła strona powoda, zaskarżając go w całości.

Apelująca zarzuciła wyrokowi:

1. naruszenie norm prawa procesowego, które miało wpływ na rozstrzygnięcie, a to art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że pozwani wykazali, aby został dokonany spis inwentarza po spadkodawcy po J. B. (3);

2. naruszenie norm prawa materialnego, a to art. 1031 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza oraz sporządzenie wykazu inwentarza, w którym wskazano wartość aktywów i pasywów spadkodawcy powoduje bezzasadność powództwa i w konsekwencji jego oddalenie i obciążenie kosztami, podczas gdy w wyroku powinna znaleźć się jedynie informacja o możliwości powołania się w toku egzekucji przez pozwanych na ich odpowiedzialność do wysokości masy czynnej nabytego spadku.

Skarżąca na podstawie tak sformułowanych zarzutów wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz strony powodowej kwoty 4542,33 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów procesu

według norm przepisanych, a także wniosła o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zwrócić uwagę, iż niniejsza sprawa została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, Sąd Okręgowy nie prowadził postępowania dowodowego, zatem stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku ogranicza się do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy uznał, że orzeczenie sądu pierwszej instancji jest w pełni prawidłowe. Zaskarżone orzeczenie zostało wydane w wyniku trafnie ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, jak również w następstwie prawidłowo zastosowanych przepisów prawa materialnego.

Podkreślić należy, że zarzuty apelacji są o tyle chybione, że nie są związane z motywami, którymi kierował się sąd pierwszej instancji oddalając powództwo w niniejszej sprawie. Okoliczność sporządzenia spisu inwentarza nie była relewantna prawnie, albowiem Sąd Rejonowy uznał powództwo za bezzasadne z uwagi na upływ terminu przedawnienia roszczenia. Wskazać trzeba, że w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 1104) został dodany przepis art. 117 § 2¹ kodeksu cywilnego o treści „Po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi”. Jednocześnie pozostał w mocy art. 117 § 2 kodeksu cywilnego, zgodnie z którym „Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne”. Zaznaczyć trzeba, że obydwa przepisy posługują się pojęciem zaspokojenia roszczenia, przy czym jedyna różnica polega na tym, że o ile przepis ogólny zawarty w art. 117 § 2 k.c. wiąże skutek w postaci niemożności zaspokojenia roszczenia z aktywnością dłużnika w postaci złożenia zarzutu przedawnienia, o tyle nowo wprowadzony art. 117 § 2¹ k.c. w zakresie roszczeń dochodzonych przeciwko konsumentom przewiduje, że ten skutek następuje z mocy prawa z chwilą upływu terminu przedawnienia, co oznacza, że sąd bierze zaistnienie tego zdarzenia pod uwagę z urzędu.

W badanej sprawie sąd pierwszej instancji zasadnie przyjął, że roszczenie dochodzone przez powoda dotyczyło konsumenta, a więc obowiązany był z urzędu uwzględnić upływ terminu przedawnienia. Zaznaczyć jedynie należy, że Sąd Rejonowy błędnie przyjął, że termin przedawnienia roszczenia powoda wynosi trzy lata, stosując w tym zakresie przepis art. 118 k.c., albowiem nie uwzględnił, że w tym zakresie obowiązuje przepis szczególny. W odniesieniu do roszczeń wynikających z weksla zastosowanie ma art. 70 w związku z art. 103 prawa wekslowego, zgodnie z którym „Roszczenia wekslowe przeciw akceptantowi ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia płatności wekslu. Roszczenia posiadacza wekslu przeciw indosantom i wystawcy ulegają przedawnieniu z upływem roku, licząc od dnia protestu, dokonanego w należyтым czasie, w przypadku zaś zastrzeżenia "bez kosztów" - licząc od dnia płatności. Roszczenia indosantów między sobą i przeciw wystawcy ulegają przedawnieniu z upływem sześciu miesięcy, licząc od dnia, w którym indosant wykupił weksel albo w którym sam został pociągnięty z wekslu do odpowiedzialności sądowej”. Biorąc pod uwagę, że weksel wystawiony przez J. B. (1) był płatny w dniu 20 marca 2013 roku roszczenie z powyższego weksla przedawniło się z dniem 20 marca 2016 roku. Podkreślić trzeba, że powód nie wykazał, aby w tym okresie zaistniało zdarzenie powodujące zawieszenie lub przerwanie biegu terminu przedawnienia, co oznacza, że w dacie wniesienia pozwu roszczenie to było już przedawnione. Sąd odwoławczy obowiązany jest również zaznaczyć, że zebrany materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia jakichkolwiek wyjątkowych okoliczności w rozumieniu art. 117¹ § 1 k.c. uzasadniających w oparciu o zasady słuszności nieuwzględnienie przez sąd upływu terminu przedawnienia.

Mając powyższe rozważania na uwadze, uznać trzeba, że zaskarżony wyrok jest w pełni prawidłowy.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzekł w sentencji.

SSO Tomasz Sobieraj

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować;
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda;
3. Po dołączeniu zwrotnego potwierdzenia odbioru zwrócić akta do Sądu Rejonowego

SSO Tomasz Sobieraj 15 listopada 2018 roku